

Procesbeschrijving

Interesse:

Complex adaptieve systeem & sturen

Vraag:

Welke methodes zijn er om met de CAS-bril een analyse van een systeem te maken?

Welke methodes zijn er om met de CAS-bril te sturen?

Aanpak om de vraag te beantwoorden:

Boeken met overzicht over CAS en organisaties zoeken. Natuurwetenschappelijke invloeden op CAS irrelevant voor vraag: dus deze literatuur niet bekijken. Indien boek gevonden, via de referenties de oorspronkelijke literatuur bepalen en lezen.

Axelrod, Holland, Stacey, Beats, de Caluwe... geven overzicht.

Maar noemen geen methodes.

Conclusie:

CAS wordt wel gebruikt om verschijnselen in organisaties te beschrijven en te ordenen, maar CAS kent geen methodiek.

Het bijzondere van CAS is: selectie, interactie en variatie

Reflectie met prof. Weggeman:

Weggeman zegt: er is geen methodiek [klopt met wat wij gevonden hebben]

Weggeman doet suggestie: wellicht organisatie bekijken met bril "selectie, interactie en variatie" en misschien zie je wat anders wat relevant is dan met andere brillen.

Herformulering vraag

Kunnen wij een methode ontwikkelen met "selectie, interactie en variatie" om school door te lichten op gebied van onderwijs.

Aanpak om de vraag te beantwoorden:

Gelezen boeken met deze gerichte vraag herlezen. Steunliteratuur (soft system management: Checkland, Senge,...) lezen om handvatten te krijgen voor methode.

Conclusie:

Veel te uitgebreid om zelf te doen. Betrouwbaarheid, validatie, gouden standaard, ...

Reflectie met prof. De Zeeuw en mw. Vahl

Door deze reflectie begrijpen wij dat je op twee manieren naar de wereld kan kijken:

- 1) Variabelen die samenhangen: klassiek onderzoek
- 2) Systeem kan product van systeem zelf veranderen

De laatste zienswijze lijkt ons buitengewoon interessant voor elke schoolleider.

Herformulering vraag

Hoe kies je de methodiek waarmee je het systeem zelf laat veranderen? Welke meta-methodiek is er?

Aanpak om de vraag te beantwoorden

Argumentatie van het gebruik van een methodiek een aantal praktijkvoorbeelden (mw. Vahl) bestuderen. En bestudering van een analyse van de aanpak van prof. De Zeeuw door een derde.

Conclusie

Er wordt nergens een meta-methodiek genoemd.

Reflectie (met ons tweeën en deels telefonisch met Henk Sligte: later in persoon op 2/4/2004)

Opbrengsten:

Een definitie van een systeem:

Een systeem is dat wat je een systeem noemt = een aantal interacterende actoren

Een definitie van de systeembenadering:

Een systeem levert een product.

Er zijn geen aannames over de interacties tussen de actoren.

Een systeem vangt interne en externe verstoringen op.

Aanname/postulaat in de systeembenadering:

een systeem is zelf in staat om het product dat het systeem levert te veranderen/verbeteren

Methodiek:

Er zijn veel methodieken die door actoren in het systeem gebruikt kunnen worden om het systeem te veranderen.

Meta-methodiek:

Er is geen meta-methodiek beschreven. Mogelijke kenmerken van gebruikte methodieken zijn: kennis/ervaringen/gevoelens bij actoren expliciteren; kennis/ervaringen/gevoelens uitwisselen; andere interacties mogelijk maken.

Voorspelbaarheid:

Het is niet voorspelbaar of een in te zetten methodiek het systeem verandert.

En verder ...

Wat is interessant voor ons:

Een opsomming maken van methodieken en ze ordenen op kenmerken.

Wat is heel interessant, nieuw en moeilijk voor ons:

Hoe breng je systeemdenken aan bij schoolleiders op systeemachtige wijze

- schoolleiders delen 1 systeem: masteropleiding
- product van systeem verbeteren is in ieders belang
- als schoolleider de systeemaanpak ervaren hebben
- als dit kan is het een wezenlijke aanvulling op de (volgende) masteropleiding
- bril 0 en bril 7 op originele en succesvolle wijze aangebracht bij schoolleiders in de masteropleiding

Definitieve vraagstelling geformuleerd en bekend gemaakt aan begeleiders en cursusleiders.

Het vernieuwende van de definitieve vraagstelling is dat wij ons zelf eigenlijk onderwerpen aan een assessment:

- * als wij ongeschonden door de workshop komen hebben we bewezen dat we het systeem "professionele leeromgeving" hebben veranderd [en dus kennis hebben

opgedaan over de systeembenadering en met die kennis onze vraagstelling hebben beantwoord].

* Het valideren van de verworven kennis kan ook door onze procesgang te lezen.

Het moeilijke is voor ons dat wij het niveau [stabiele kennis; geaccepteerde methode; overdraagbaarheid; falsificeerbaarheid; ...] niet kunnen inschatten.

En dus bekruipt ons een gevoel dat we niet voldoen aan de eisen van de opleiding Master in educational leadership.

Wat nu

Het lijkt ons goed om binnen afzienbare tijd een gesprek te hebben over de voortgang.

Met vriendelijke groet,

Marc J.A. Janssen
Johan van der Plas